

“Madencilik ve Çevre Çalıştayı” MTA ev sahipliğinde Ankara’da gerçekleştirildi

Özden İLERİ¹ ve Aytan CESUR¹

Madencilik ve çevre konularının kapsamlı olarak ele alınıp tartışıldığı “Madencilik ve Çevre Çalıştayı” MTA’nın ev sahipliğinde 21 Ekim 2019 tarihinde Ankara’da yapıldı. MTA Genel Müdür Yardımcısı Dr. M. Emrah Ayaz başkanlığında gerçekleştirilen çalıştaya, MTA’dan; Çevre Araştırmaları Dairesi Başkan Vekili ve Fizibilite Etütleri Dairesi Başkanı M. Akif Polat, Maden Etüt ve Arama Dairesi Başkanı Cahit Dönmez, Sondaj Dairesi Başkanı Erdoğan Kahveci, ilgili yöneticiler ve çeşitli teknik elemanlar, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörden; Maden Jeologları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Şentürk, Türkiye İhracatçılar Meclisi Maden Sektör Kurulu ve İstanbul Maden İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Aydın Dinçer, Stratejik İletişim Danışmanı ve YERMAM Yönetim Kurulu Üyesi Sevda Güner Kaya, Türkiye Madenciler Derneği Başkanı Ali Emiroğlu, Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı Ankara Temsilcisi M. Oğuz Güner, Madencilik Türkiye Dergisi Kurucusu Onur Aydın, ilgili kamu kurumlarından; Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü Doğal Taş Dairesi Başkanı Abdulkerim Aydındağ, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED Genel Müdürlüğü Endüstriyel Yatırımlar ÇED Dairesi Başkanlığı Agrega ve Doğaltaş Şube

Müdürü Yeşim Aksu Aydoğan, üniversitelerden; Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yusuf Kağan Kadioğlu ve Sakarya Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Levent Gülen gibi çeşitli temsilciler katılmış ve güncel gelişmeler ışığında konuya ilişkin ayrıntılı değerlendirmeler yapılmıştır.

Çalıştayda, Ülkemizin sürdürülebilir büyümesi, küresel etkinliğinin güçlendirilmesi ve toplumumuzun refah düzeyinin artırılması için çevreye duyarlı uygulamalarla madencilik sektörünün geliştirilmesinin kaçınılmaz olduğu ve günlük yaşantıda kullandığımız araç ve gereçlerin tamamına yakın bir bölümünün doğrudan ya da dolaylı olarak maden ve enerji kaynaklarından elde edildiği vurgulanmıştır. Bu nedenle; yer altı zenginlikleri bakımından önemli bir potansiyele sahip olan Ülkemizde, milli çıkarlarımız ve toplumumuzun refahı için madencilik sektörünün desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Çalıştay kapsamında madencilik faaliyetlerine yönelik olarak, Ülkemizin ve Milletimizin yüksek menfaatlerine hizmet edecek ve çevresel hassasiyetler gözetilecek şekilde çeşitli öneriler ortaya konulmuş ve bir sonuç bildirgesi hazırlanmıştır. “Madencilik ve Çevre Çalıştayı Sonuç Bildirgesi” aşağıda sunulmuştur.

¹ Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Çevre Araştırmaları Dairesi, Ankara.

**ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Çevre Araştırmaları Dairesi Başkanlığı**

**MADENCİLİK VE ÇEVRE ÇALIŞTAYI
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ BİLDİRGESİ
(21 Ekim 2019)**

Ülkemizin sürdürülebilir büyümesi, küresel etkinliğinin güçlendirilmesi ve toplumumuzun refah düzeyinin artırılması için çevreye duyarlı uygulamalarla madencilik sektörünün geliştirilmesi kaçınılmazdır. Günlük yaşantıda kullandığımız araç ve gereçlerin tamamına yakın bir bölümü doğrudan ya da dolaylı olarak maden ve enerji kaynaklarından elde edilmektedir. Bu nedenle; yeraltı zenginlikleri bakımından önemli bir potansiyele sahip olan Ülkemizde, milli çıkarlarımız ve toplumumuzun refahı için madencilik sektörü desteklenmeli, engellemeye yönelik girişimlere ise fırsat verilmemelidir.

MTA'nın ev sahipliğinde 21 Ekim 2019 tarihinde gerçekleştirilen “Madencilik ve Çevre Çalıştayı”na; ilgili kamu kurumlarından, özel sektörden, sivil toplum kuruluşlarından ve üniversitelerden çeşitli temsilciler katılmış ve güncel gelişmeler ışığında konuya ilişkin ayrıntılı değerlendirmeler yapılmıştır. Bu kapsamda, madencilik faaliyetlerinin; çevresel hassasiyetler gözetilerek Ülkemizin ve Milletimizin yüksek menfaatlerine uygun şekilde sürdürülebilmesi için aşağıda ifade edilen hususlar önerilmiştir.

1. Ülkemizin sürdürülebilir büyümesi ve toplumumuzun refahı için, madencilik sektörünün gerekliliğinin ve öneminin toplumumuza her türlü iletişim araçları vasıtasıyla anlatılması,
2. Madencilik faaliyetleriyle ilgili olarak toplumumuzun yerinde ve zamanında bilgilendirilmesi ve bilgi kirliliğinin giderilmesi, sürekli bilgilendirme politikası oluşturulması, iletişim kanallarının toplumun her kesimine ulaşacak şekilde çeşitlendirilerek planlanması ve buna pozitif madencilik algısı oluşturulana kadar devam edilmesi,
3. Madencilik sektörüyle ilgili kamu, özel sektör ve Sivil Toplum Kuruluşlarını (STK) içeren ortak bir komisyonun oluşturulması, sorunların netleştirilerek çözüm önerilerinin ortaya konulması, ortak hareket edilerek çözüme ilişkin uygulamaların takip edilmesi, maden sahalarının ve uygulama süreçlerinin bütün boyutlarıyla yer alacağı bir iletişim dilinin ön plana çıkartılması,
4. Madencilik faaliyetlerini engellemeye yönelik maksatlı, istismar edici ve engelleyici unsurların belirlenerek bertaraf edilmesi, engellemeye yönelik algı oluşturma amacıyla söylenen “yerin üstü daha değerlidir” gibi söylemler karşısında, Ülkemizin enerji ve maden ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla “yerin üstü de altı da değerlidir” gibi söylemlerin vurgulanması,
5. İşletilmiş sahalardaki rehabilitasyon çalışmalarının, iyi örnek uygulamaları ile birlikte toplumumuzla daha etkin bir şekilde paylaşılması (özellikle saha ziyaretleri ve basın-yayın aracılığı ile), sektörün en iyi uygulamalarından oluşturulacak şablonlar ile madencilik çalışmalarının gerçekleştirilmesi,

6. İşletilmiş maden sahalarının durumuna göre, güneş ve rüzgar enerjileri gibi yenilenebilir enerji uygulamalarının da teşvik edilmesi ve uygulama sonuçlarının topluma yansıtılması,
 7. Madencilik faaliyetlerinin çevre yönüyle daha fazla takip edilmesi ve denetlenmesi, uygulamalardaki kararlılığa ve sürekliliğe olan güven ortamının topluma yansıtılarak çevreye duysuz olan işletmelere uygulanan yaptırımların kamuoyu ile sık sık paylaşılması,
 8. İletişim stratejisi ve farkındalık toplantılarının, madencilik sektörüne yönelik olarak da düzenlenmesi,
 9. Madencilik sektörü ilgili iletişimin, arama ve sondaj faaliyetlerinden itibaren başlatılması ve arazi ekiplerinin bilgilendirilerek sahalara gönderilmesi,
 10. Madencilik sektörünün özellikle Valiliklere bağlı birimlere ve Yargıya anlatılması, madencilik karşıtı açılmış olan davaların olabildiğince en kısa sürede sonuca bağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması,
 11. Rehabilitasyon faaliyetlerine, eğer mümkünse üretim aşamasından itibaren başlanması ve ilgili kurumlara ödenen uyum bedellerinin, rehabilitasyon gerçekleştirildikçe işletmeciye kademeli olarak geri ödenmesi,
 12. Üniversitelerin ilgili bölümlerine mevzuat eğitimlerinin (ÇED, Çevre Kanunu, İlgili Yönetmelikler, Çevre ve Maden Hukuku gibi derslerin) verilmesi,
 13. Millî Eğitim kapsamında; yerbilimleri (doğal kaynaklar, deprem vb.) ve madencilik konularının ilkökul düzeyinden itibaren aşamalı olarak genişletilecek biçimde müfredata alınması,
 14. Halkın Katılım Toplantısı öncesinde maden firmalarının, halkla iletişim kurabileceği tüm kanalları (web adresi, broşür, tanıtım bürosu vb.) kullanması, “Halkın Katılım Toplantısı” ifadesindeki katılım kavramı, toplumda bir oylama olarak algılanabildiğinden “Halkın Bilgilendirme Toplantısı” ifadesinin kullanılması,
 15. Maden atık/artıklarının ocak, fabrika veya atölyelerde tasnif edilmesinin zorunlu hale getirilmesi, tasnif edilen atık/artıkların standartlarının veya kalitelerinin belirlenerek bir portal üzerinden yayınlanması ve hammadde olarak kullanabilecek sektöre kullanımının zorunlu hale getirilmesi,
 16. “Madencilik ve Çevre Çalıştayı” gibi toplantıların, katılımcı sayıları da arttırılacak şekilde yaygınlaştırılması,
- yönündeki çalışmalar önem arz etmektedir.

